

Minimální preventivní program

Minimální preventivní program (MPP) vychází z pokynu MŠMT, č. j.:1454/2000-51, který do prevence sociálně-patologických jevů zařazuje konzumaci drog, včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, intoleranci a kyberšikanu na sociálních sítích apod.

Cílem MPP je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Pedagogové povedou žáky důsledně a systematicky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících individualitu žáka, budou rozvíjet zejména mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Žáci 1. až 9. ročníku se učí podle školního vzdělávacího programu „Vzdělání a hra v kostce.

Cíle minimálního preventivního programu

- stanovit si správný žebříček hodnot
- učit se řešit různé problémy
- informovat žáky o účincích návykových látek
- mít zdravé sebevědomí
- umět čelit tlaku vrstevníků
- umět říci „ne“
- naučit se rozlišovat dobré a špatné
- zkvalitnit sociální komunikaci
- schopnost zařadit se a obstát v kolektivu
- zlepšovat mezilidské vztahy
- umět se sebevládat
- umět si vážit sebe samého
- znát zásady slušného chování
- dokázat měnit špatné postoje
- mít správný režim dne
- umět správně trávit volný čas
- znát centra pomoci
- zapojit žáky do školních a mimoškolních aktivit
- správně trávit volný čas
- znát svá práva a povinnosti

Charakteristika skupiny

Do realizace programu budou zapojeni všichni žáci naší školy, pedagogičtí pracovníci, rodiče žáků a odborní pracovníci, kteří se věnují dané problematice. Jednotlivé části minimálně preventivního programu jsou zaměřeny na určité cílové skupiny, které se liší věkem a sklony k sociopatickému jednání.

Realizace MPP

A) ZAPRACOVÁNÍ TÉMAT PREVENCE DO VZDĚLÁVACÍHO PROCESU

Preventivní činnost ve výuce na 1. stupni ZŠ

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti

setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě – součástí předmětu Člověk a svět. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování či dramatickou výchovu, práci s interaktivní tabulí. Jednotlivá témata budou vyučující s žáky plnit průběžně během školního roku.

<i>Měsíc</i>	<i>Ročník</i>	<i>Téma</i>	<i>Předmět</i>
Září – červen (průběžně)	1. - 3. ročník	Lidé kolem nás	Člověk a společnost
		Člověk a jeho zdraví	
	4. - 5. ročník	Rodina	Člověk a svět (vlastivěda, přírodověda)
		Soužití lidí	
		Lidské tělo	
		Péče o zdraví, zdravá výživa	
		Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy	
		Návykové látky a zdraví	

Preventivní činnost ve výuce na 2. stupni ZŠ

Druhý stupeň uplatňuje minimální preventivní program v předmětech výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, zeměpis, český jazyk a literatura, výtvarná a tělesná výchova. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinové práce, dramatické výchovy atd.

6. ročník: **Výchova k občanství a Výchova ke zdraví**

- Naše škola (školní řád, život ve škole)
- Naše vlast (vlastenectví)
- Lidská setkání (solidarita, vzájemná pomoc, sociální rozdíly)
- Zásady lidského soužití (morálka, pravidla chování)
- Podobnost a odlišnost lidí (v myšlení, chování, osobní vlastnosti)

7. ročník: **Výchova k občanství a Výchova ke zdraví**

- Vnitřní svět člověka (sebehodnocení)
- Osobní rozvoj (životní cíle a plány, adaptace, asertivita)
- Demokracie
- Vztahy ve dvojici (kamarádství, láska, manželství a rodičovství)
- Vztahy mezi lidmi a formy soužití (rodina, škola, vrstevnická skupina)
- Zdravý způsob života
- Osobnostní sociální rozvoj (seberegulace, sebekontrola, zvládání krizových situací a stresu, psychohygienu)
- Komunikace a kooperace
- Ochrana člověka za mimořádných situací

8. ročník: **Výchova k občanství a Výchova ke zdraví**

- Lidská práva (základní lidská práva, práva dítěte)
- Poškození lidských práv (šikana, týrání, diskriminace, domácí násilí, zneužívání)
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (návykové látky, sexuální kriminalita, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání)
- Zdravý způsob života (tělesná a duševní hygiena)
- Rizika ohrožující zdraví (stres, kompenzační, relaxační a regenerační techniky)

9. ročník: **Výchova k občanství a Výchova ke zdraví**

- Vnitřní svět člověka (sekty, životní názor, životní perspektivy)
- Právní řád ČR
- Hodnota a podpora zdraví
- Osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání a sebepojetí, vztah k sobě, k druhým)
- Rizika ohrožující zdraví (manipulativní reklama, působení sekt)
- Změny v životě člověka (dětství, puberta, dospívání, sexuální život, rodičovství)

Témata preventivní výchovy v rámci ostatních předmětů

Český jazyk	– pozitivní vzory hrdinů z četby, úvahy o životě, hledání životních cílů, mezilidské vztahy
Dějepis	– pozitivní vzory osobností, zákony a lidé
Zeměpis	– výskyt a pěstování drog, lidské rasy, ohniska národnostních konfliktů
Přírodopis	– lidské tělo, sexuální výchova, zdravé životní návyky, účinky návykových látek na organismus, vývoj člověka
Chemie	– vznik, výroba a účinky návykových látek a jejich vliv na člověka
Výtvarná výchova	– tematické práce k drogám, k estetickému prostředí, k lidským vztahům, k zdravému životnímu stylu
Tělesná výchova	– zdravý způsob života, relaxace, duševní hygiena, výchova ke sportu

B) SPECIALIZOVANÁ ČINNOST SMĚREM K VÝCHOVNĚ PROBLÉMOVÝM A SOCIÁLNĚ HANDICAPOVANÝM JEDINCŮM

Individuálně spolupráce výchovného poradce, třídního učitele, PPP, školního metodika prevence, rodiny a vedení školy.

Spolupracovat budeme s MÚ, Úřadem práce v Třebíči, policií, Městským kulturním střediskem v Třebíči, Západomoravským muzeem v Třebíči, Centrem lidové kultury v Třebíči, HSZ, Zdravým městem Třebíč, DDM Třebíč, Městskou knihovnou Třebíč a dalšími institucemi – STŘED - Klub mládeže Hájek, Oblastní charita Třebíč - centrum prevence závislosti Třebíč, Prevence Na počátku Brno

Návštěvy

Úřad práce Třebíč – IPS – pracovnice IPS navštíví školu s programem pro 9. ročníky – volba střední školy a povolání

Různé

Třídní učitelé společně s dalšími vyučujícími se snaží formou her a jiných aktivit vytvořit ze žáků třídní kolektiv, ve kterém se všichni cítí dobře a bezpečně.

C) VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Zájmové útvary při ŠD a ŠK

Sportovní kroužek
Fotbal
Florbal
Taneční kroužek
Vaření
Flétna
Keramika
Globe – kroužek vedený vyučujícími 2. stupně
Šachy
Šipky
Stolní tenis
Stolní fotbal
Výtvarně tvořivý
Kopaná
Jóga
Kreativ
Deskové hry
Maňáskové divadlo od A do Z
English after school
Včelařský
Modelářský

Další aktivity

schránka důvěry – zřízena e-mailová (schranka.duvery@zsjarose.cz)
informační nástěnka – v 1. patře druhého stupně školy u jídelny je umístěna nástěnka sloužící informacím z oblasti kariérového poradenství
informování rodičů – třídní schůzky, den otevřených dveří, internetové stránky školy, elektronická komunikace „Komens“ přes elektronickou žákovskou knížku systému Bakaláři
školní parlament – zástupci jednotlivých tříd se pravidelně schází s vedením školy, prezentují zájmy tříd (nové nápady, návrhy, připomínky...), žáci se tak učí formulovat své myšlenky, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým, diskutovat o problémech
lyžařský kurz – účastní se žáci 7. ročníku, doplnění žáky 8. a 9. ročníku
plavecký výcvik – navštěvují žáci 3. a 4. ročníku v Plavecké škole v Třebíči
sportovní akce – jen v rámci školy

D) SPOLUPRÁCE S RODIČI

Škola v prevenci sociálně-patologických jevů nabízí rodičům spolupráci ve formě komunikace na třídních schůzkách, individuální konzultace s učiteli, metodikem prevence, výchovným poradcem a ředitelem školy.

Rodiče budou seznámeni s MPP na třídních schůzkách v listopadu. MPP bude zveřejněný na internetových stránkách školy. Žáci budou seznámeni s MPP prostřednictvím třídních učitelů.

E) METODY HODNOCENÍ EFEKTIVITY JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ

Nejčastěji osobním kontaktem a rozhovory se žáky v rámci výuky.

Metody a formy práce: besedy, přednášky, diskuze, rozhovor, soutěže, evaluace, skupinové práce, samostatné práce, hry, dotazníky, práce s literaturou, projekty

Pomůcky: tisk, literatura, video, počítače, propagační materiály, obrázky

Zapojení pedagogických pracovníků do MPP

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do MPP v rámci výuky, třídní učitelé pracují s třídním kolektivem, vyučující zajišťují volno-časové aktivity pro žáky, kroužky, kulturní, sportovní a veřejně prospěšné akce.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Poznatky ze seminářů jsou dále využívány individuálně ve výuce a ostatních aktivitách.

Školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a s institucemi. Zúčastňuje se školení metodiků prevence.

Subjekty participující na realizaci Minimálních preventivních programů ve školách a školských zařízeních

MÚ Třebíč, Úřad práce v Třebíči, Policie ČR a Městská policie Třebíč, Městské kulturní středisko v Třebíči, Ekotechnické centrum Alternátor, hasiči, Zdravé město Třebíč, DDM Třebíč, Mě knihovna Třebíč, Svazek obcí a měst v Třebíči.

Poznámka:

- Seznámení s platnou a účinnou normou k problematice bezpečí ve školách - nová technická norma **ČSN 73 44 00 Prevence kriminality - řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení** (účinnost od 1. září 2016) - základním cílem této normy je posouzení rizik kriminálního a antisociálního chování, včetně návrhu a implementace bezpečnostních opatření. Tato norma upravuje zásady a návrhy pro plánovače, projektanty, zřizovatele, ředitele, zaměstnance školy i další zainteresované strany. Společným vodítkem všech opatření je ztížení nebo omezení neoprávněného vstupu do objektu školy. Většina trestných činů je spáchána v důsledku toho, že pachatel může využít pro páčání trestné činnosti ve školách snadnost přístupu do objektu či areálu, možnost úkrytu, neexistenci jednoznačného vymezení veřejného a privátního prostoru, nedostatečnost osvětlení, nevhodnost architektonických úprav a stavebního řešení budov a terénu. Příslušné dokumenty budou umístěny na webových stránkách školy.

- Dne 20. 12. 2017 projednala porada vedení MŠMT aktualizované přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28: přílohu č. 7 – Kyberšikana, přílohu č. 10 – Vandalismus a přílohu č. 11 – Záškoláctví. Přílohy MŠMT obsahují metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT: Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a "Pomůcku k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků".

Dokumenty jsou umístěny na serveru školy ve složce J:\Nástěnka, popř. v MS Teams.

Součástí Minimálního preventivního programu je:

- Školní program proti šikanování – aktualizovaný o doporučení MŠMT v oblasti prevence a řešení kyberšikany
- Postup při řešení patologických jevů

V Třebíči 14. září 2024

Mgr. Hana Novotná
metodik prevence I. stupně ZŠ

Mgr. František Hudek
metodik prevence II. stupně ZŠ